

Kokkuvõtte ajamärkidega protokollide vormistamisest

Kokkuvõtte koostatud Tartu Maakohtu Tartu kohtumaja istungisekretäride tähelepanekute põhjal perioodil juuni kuni september 2018

Sekretäride ja ka kohtunike arvamus on, et Helisalvestamise programmiga antud moel on väga ajamahukas ja ebamugav istungil protokollide koostada. Eriti tekitab probleeme protokollide käivitamise protseduuri keerukus juhul, kui järjestikku on mitu istungit ja istungite toimumise ajavahed on minimaalsed. Hetkel ei aita salvestamise kasutamine istungitel kaasa menetluse efektiivsusele. Tegemist on üksnes menetlust segava faktoriga. Protokollide kasutamine kohtunikele otsuse tegemisel ebamugav.

Allpool on punkthaaval välja toodud protokollide koostamiseks vajalikud etapid, neid sain kokku 9.

1. Valmistada enne istungit Wordis ette protokollide päis, mis hiljem tuuakse üle ajamärkidega protokollide faili.
 2. Enne istungi algust avada saalis helisalvestusprogramm Liberty Court Recorder, luua uus fail: File – New – helisalvestused – anna failile nimi – salvesta.
 3. Avada ettevalmistatud Wordi dokument. Panna tööle mikrofonid.
 4. Jälgi, et helisalvestajal oleks kindlasti lahti kaks akent (lindistuse osa ja ajamärke osa).
 5. Kui ajamärkide aknake kohe ei avane, siis View sakilt tuleb panna linnuke ette Bookmarksile.
 6. Sama Fondi alt saab muuta ka kirja stiili ja teksti suurust (originaalis annab programm väga pisikese Ariali). Bookmarkside akent saab suuremaks teha venitades. Nüüd oled istungiks valmis.
- Peale istungit tuleb edasi toimetada Liberty Court Playeris.
7. Otsida üles protokollide helisalvestis.
 8. Kui protokoll on üle vaadatud, siis saab omavahel siduda Wordi dokumendi ja helisalvestuse.
 9. Tuleb teha protokoll pdf-ks.

Praeguse süsteemiga protokollimisel teeb sekretär protokollide põhja oma kabinetis, siis saab põhimõtteliselt saalis kohe protokollide vormistamist jätkata ja lühemate istungite puhul ka kohe saalist tulles protokollide välja printida ja edastada kohtunikele allkirjastamiseks. Kindlasti oleme nõus istungeid helisalvestama, kuid antud programm ei ole selleks sobilik. Helisalvestamise programm ei ole ilmselgelt mõeldud protokollide koostamiseks, sest protokoll, mis sellega tuleb, on vormistuselt allapoole arvestust ja teadupärast PDF-formaadis faile muuta ei saa (kui tahaks näiteks valmis protokollide vormistust muuta normaalsemaks). Protokollide tegemiseks on aktsepteeritavad kirjastiilina Times New Roman või vähemalt Calibri, kirja suurus 12 ja rööpjoendus.

Ei ole abiks ka kogu faili loomine Wordis ja pärast selle heliga ühendamine, sest see heliprogramm teeb asju oma suva järgi ja minu eelistused teda ei huvita.

Väiksesse ajamärkide kasti protokollimine on silmadele täielik surm. Kui panna teksti suurus suuremaks ja kirjastiil silmadele sõbralikumaks Times New Romani peale, venitada kogu kast ekraani suuruseks, siis jah on asjad paremini loetavad protokollimise ajal, aga kui panna fail kinni ja uuesti avada, siis tuleb kõike uuesti teha, sest programm ei salvesta eelistatud kirjastiili ja suurust. Samuti ei kasuta ta valitud sätteid PDF-is. „Speaker“ välja kasti ei saa suuremaks teha, mis tähendab, et sealne tekst on sel juhul poolikult näha.

Ajamärget on sisuliselt võimatu saada õigeaegselt, mis tähendab, et pärast tuleb kabinetis kõik üle kuulata ja ajamärked uuesti teha, mis tähendab, et ka ajamärgete all olev tekst vaja ümber tõsta korrektse ajamärke alla, kuivõrd niisama ajamärget muuta ei saa. Tuleb vale märke kustutada koos tekstiga ja uue märke alla tekst uuesti sisestada. Vägaigi ajakulukas tegevus. Teine võimalus on ajamärkeid panna istungijärgselt, mis samuti tähendab kogu lindi uuesti läbi kuulamist, mis ei lahenda ajakulu probleemi.

Kui teha ajamärked Wordis ja pärast see fail ühendada heliprogrammiga, siis iga Wordis tehtud ajamärke ette pannakse sõna "Private". Kas ja kuidas seda ära saab? "Privaate" ju istungil ei käi ja see sõna pole protokollis sobiv.

Kui protokollida otse recorderisse ajamärke alla nagu meile juhendis õpetatakse, siis on see probleemne, sest kuigi mikrofonid töötavad, inimesed istuvad mikrofonide ees, masinad töötavad, aga recorderi jaoks on ikka inimeste hääled liiga vaiksed ja viskab ette kirja, et "low sound levels". Iga kord, kui see kiri ette tuleb, ei ole enam aken kuhu trükitakse teksti aktiivne ja seega sinna trükkida ei saa. Kuigi see "low sound levels" kiri kaob ise eest, siis ei saa trükkida edasi. Tuleb teha iga kord, kui see kiri on tulnud, uue kliki sinna aknasse, et asi aktiivseks muutuks ja trükkida saaks. Keset istungit on see väga suureks probleemiks, sest menetlus käib kiires tempos ja on väga tülikas kogu aeg hiirt klikkida (sest see kiri tuleb VÄGA TIHTI ette) ja trükkida. Samuti on istungi käigus raske jälgida, millal see kiri ette tuleb, et millal tuleb jälle hiirega klikk teha, et ikka trükitu reaalselt ka trükitud saaks. Eriti keeruline on seda teha sekretäridel, kes jälgivad trükkimise ajal klaviatuuri mitte ekraani.

Instungi ajal ei ole võimalik näha tervikliku protokollis st kui protokollitakse, siis kohtunik ei näe kõike teksti, mis on eelnevalt kirja pandud. Selleks tuleb eraldi vajutada selle teksti peale, mida parasjagu kohtunik näha soovib.

Protokollis on hiljem raske parandada, kuna antud programm ei märgista automaatselt kirjavigu (puudub „speller“).

Paber kandjal protokoll näeb inetu välja ja seda on halb lugeda, kuna read ei ole rööpjoonduses. Mõne protokollis puhul on välja printides pool lehte tühi ja tekst läheb edasi uuel lehel, mis on ebamõistlik paberi raiskamine.

On esinenud olukordi, kui tavapäraselt salvestatud protokollis fail pole istungi järgselt oma arvutist leitav.

Mõne lindistuse kuulamisel on olnud probleemiks see, et menetlusosaliste juttu ei ole selgesti kuulda või ei ole aru saada, mida räägitakse. Mõnel lindistusel on läbiv sahin.

Kohtu poole pööratakse üldjuhul seistes. Mikrofonid on statsionaarselt laual. See tähendab, et isik seisab püsti, mikrofon on temast meeter eemal ja Recorder viskab ekraanile silti "Low sound levels" vms ja channel recording leveli all see roheline riba ka ei liigu. Kohtumaja IT-spetsialist ütleb, et see on sellest, et isik on mikrofonist liiga kaugel. Tegelikult on see probleem ka siis, kui isik istub ja räägib tavahäälel. Näide istungilt, kus istungil viibis pidevalt 4 inimest + tunnistajad käisid puldis ja mitte ükski ei rääkinud mikrofonis jaoks piisavalt kõvasti, et seda silti ette ei tuleks. Pärast helisalvestist kuulates on sellel hetkel, kui ta viskas seda "Low sound levels" silti ette, siis salvestises on sel kohal vaikus. See süsteem sel hetkel, kui seda silti ekraanile salvestades viskab, tõmbab salvestise helitugevuse nii maha, et võib arvutis heli põhja panna, aga ikka ei saa aru, mis räägitakse. Probleem on enamustes saalides. Ka kohtuniku öeldut pole hästi kuulda, kuigi mikrofonid on ekstra kohtuniku lähedale tõstetud. See süsteem eeldab, et isik räägiks oma juttu, suu vastu mikrofonis. Mis püsti seistes pole ilmselgelt mõeldav.

Lugupidamisega

Natalia Mark Tartu kohtumaja vanemistungisekretär